

Valtuusto	§ 7	17.03.2025
Kunnanhallitus	§ 68	14.04.2025
Kunnanhallitus	§ 128	16.06.2025

Valtuustoaloite: Nakkilasta lapsiystävällinen kunta

KV 17.03.2025 § 7

Mervi Naski jätti Kokoomuksen ja muiden valtuustoryhmien puolesta seuraavan valtuustoaloitteen:

Kuten aiemmin on jo monesti todettu, kunnan keskeisimmät tehtävät löytyvät sivistyksen toimialalta, ja suuri osa lasten ja nuorten arkeen vaikuttavista päätöksistä tehdään kunnissa. Kunnassa tehtävät päätökset vaikuttavat siis merkittävästi siihen, miten kunnassa asuvien lasten oikeudet ja hyvinvointi toteutuvat.

Lapsiystävällinen kunta -työn tavoitteena on, että kunnan eri toimijoilla on tahto, tieto ja taito edistää lapsen oikeuksia kaikessa toiminnassaan. Tämän avulla kunnassa tehdään mahdollisimman hyviä päätöksiä, palveluita ja kasvuympäristöjä jokaiselle lapselle.

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallin avulla kunnassa voidaan varmistaa, että lapsen oikeudet toteutuvat mahdollisimman hyvin jokaisen lapsen arjessa. Malli rakentuu lapsen oikeuksien sopimuksen neljän yleisperiaatteen ympärille (yhdenvertaisuus, lapsen edun ensisijainen harkinta, oikeus elämään ja kehittymiseen ja lapsen näkemyksen kunnioittaminen). Mallia toteuttaa tällä hetkellä 59 kuntaa, ja mukaan lähtee vuosittain useampia uusia kuntia. Malli edellyttää kunnalta mm. sitä, että kunta sitoutuu pitkäjänteiseen lapsen oikeuksien edistämiseen kunnan päätöksenteossa, hallinnossa ja palveluissa ja että lapset ja nuoret ovat mukana kunnan lapsiystävällisyyden kehittämisessä sekä lapsia koskevien asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa (lisätietoa mallista löytyy osoitteesta lapsiystavallinenkunta.fi).

Lapsiystävällinen kunta -mallin yhtenä tärkeänä osana on lapsivaikutusten arviointi kaikessa päätöksenteossa. Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan, miten lapsi otetaan huomioon erilaisissa yhteiskunnallisissa toimenpiteissä ja päätöksissä, millaisia vaikutuksia päätökset aiheuttavat ja millainen tieto lapsista ja päätösten vaikutuksista lapsiin on päätöksenteon taustalla.

Nakkilan tavoitteena on edelleen olla ”paras paikka työ- ja perhe-elämän yhdistämiseen”. Tuo tavoite tulee pitää mielessä päätöksiä tehtäessä. Nakkilassa on kuitenkin esimerkiksi kouluverkkoa koskevassa päätöksenteossa usein törmätty siihen, että lapsivaikutusten arviointia ei huomioida ennen kuin sitä voimakkaasti vaaditaan. Kunnalta puuttuu myös selkeä malli lapsivaikutusten arviointiin. Lapsiystävällinen kunta -malli auttaisi näiden puutteiden tunnistamisessa, järjestelmällisessä työn kehittämisessä sekä seurannassa.

Lapsiystävällinen kunta -mallin ja lapsivaikutusten arvioinnin tulisi olla kiinteä osa kunnan toimintaa ja päätöksentekoa. Valtuustoaloitteen allekirjoittaneet valtuutetut ehdottavat kunnanhallitukselle, että Nakkilan

Valtuusto	§ 7	17.03.2025
Kunnanhallitus	§ 68	14.04.2025
Kunnanhallitus	§ 128	16.06.2025

kunta on mukana Lapsiystävällinen kunta -mallin vuoden 2025 haussa. Samalla ehdotetaan, että lapsivaikutusten arviointi otetaan kiinteäksi osaksi kaikkea valmistelutyötä ja päätöksentekoa Nakkilassa.

Päätös Valtuusto lähetti aloitteen kunnanhallitukselle valmisteltavaksi.

Kh 14.04.2025 § 68

Nakkilan kunnanhallitus määrittelee, onko aloite:

1. toteuttamiskelpoinen
2. samankaltainen aiempien aloitteiden kanssa
3. kunnan toimialaa koskeva
4. mahdollista saada vastaus kysymällä.

Esittelijä Kunnanjohtaja Ojakoski Markus

Päätösehdotus Kunnanhallitus lähettää aloitteen sivistysjohtajan, hyvinvointipäällikön, kunnanjohtajan, teknisen johtajan, varhaiskasvatuspäällikön ja hallintojohtajan valmisteltavaksi.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Täytäntöönpano sivistysjohtaja, hyvinvointipäällikkö, kunnanjohtaja, tekninen johtaja, varhaiskasvatuspäällikkö, hallintojohtaja

Kh 16.06.2025 § 128
56/12.05.07/2025

Kunnallisen hallinnon muutamia poikkeuksia sisältävä pääsääntö on, että päätös on aina perusteltava (ks. Hallintolaki 45 §). Samaan asiakokonaisuuteen kytkeytyvät myös hallintolain seuraava kohta: 6 §: *Viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.* Edelleen hallintolaissa painotetaan asianosaisten kuulemistä.

Perustuslain 6 § puolestaan edellyttää, että ”lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.”

Valtuusto	§ 7	17.03.2025
Kunnanhallitus	§ 68	14.04.2025
Kunnanhallitus	§ 128	16.06.2025

Aloite on siten julkiselle hallinnolle asetettavien vaatimusten ytimessä. Vaikutusarviointi kuuluu osana jokaiseen päätökseen esimerkiksi päätöksen vaikuttavuuden, asianosaisten määrän ja muiden seikkojen edellyttämässä mittakaavassa. Vaikutusarvioinnin laajuuden pitää olla merkittävä, kun se koskee esimerkiksi koko kunnan perusopetusta. Asianmukainen laajuus edellyttää resursointia.

Valmistelussa on katsottu, että vaikutusarviointia pystytään lisäämään sellaisella järjestelyllä, jossa hyvinvointipäällikön työaikaresurssia vaikutusarvioinnin sekä osallistumisen kehittämiseen laajennetaan. Työaikaresurssia paikkaamaan palkattaisiin viestintäkoordinaattori tai vastaava henkilö, jonka tehtäväkokonaisuuteen ja osaamistarpeeseen liittyvät markkinointi, viestintä, tapahtumatuotanto sekä tekniset viestinnälliset tehtävät. Järjestely pystytään rahoittamaan sisäisin järjestelyin sekä ostopalveluja vähentämällä siten, ettei järjestely itsessään aiheuttaisi esimerkiksi vuodelle 2026 lisämenopainetta. Resurssin riittävyttä on syytä tarkastella järjestelyn oltua jonkin aikaa voimassa.

Vaikutusarviointeihin ja osallistumiseen lisätyn resurssien myötä selvitetään, millainen toimintamalli etenkin laajasti vaikuttavien päätösten kohdalla on panos-tuotos -suhteeltaan tehokas ja riittävä tavoitteiden saavuttamiseksi. Toimintamallin joustava kytkeytyminen ehdotuksia edeltävään valmisteluvaiheeseen on myös tärkeä tekijä, jossa Nakkila voi toimia toimintamallien kehittäjänä ja kokeilijana. Lisäksi vaikutusarviointien ja osallistamisen malleista on aihetta käydä keskustelua aloitteen tavoitteiden mukaisesti vaikutusarviointien kohderyhmien kanssa.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Ojakoski Markus
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää, että aloitteen tavoitteita edistetään esittelyssä kuvatuilla ja muilla soveltuvilla tavoin.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.

Otteen oikeaksi todistaa

22.09.2025

Reija Eriksson
hallintosihteeri

Nakkilan kunta

Ote pöytäkirjasta

Valtuusto

§ 7

17.03.2025

Kunnanhallitus

§ 68

14.04.2025

Kunnanhallitus

§ 128

16.06.2025

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 128

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.